

[Landbrugsministeren.]

også vil være rigtigt og naturligt i det andet land. Jeg kan imidlertid ikke se andet, end at vi, når vi dog forhåbentlig stadig skal forberede os på at indtræde i fællesmarkedet, må affinde os med at pålægge os selv visse bånd for derved at bevare det, der må være det væsentlige: at dansk landbrugsjord i rimelig udstrækning fremdeles kan forblive i dansk eje.

Hertil kommer, at der fremdeles bør være adgang for landbrugets unge til på rimelige vilkår at etablere sig som selvstændige landbrugere. For at skabe baggrund herfor må det undgås, at landbrugsejendommenes prisniveau påvirkes væsentligt af efterspørgslen fra personer, som ikke skal leve af at være landmænd, men ønsker at erhverve jord dels med henblik på værdifast kapitalanbringelse, dels af skattemæssige hensyn. Således som forholdene er i dag, må landboungdommen i vid udstrækning afstå fra at købe landbrugsejendomme på grund af de høje og stadig stigende priser, der ikke står i rimeligt forhold til landbrugets afkastningsevne.

Efter min opfattelse vil de foreslåede foranstaltninger være egnede til at hidføre den beskyttelse af det selvstændige landbrug, som må anses for påkrævet i den foreliggende situation, uden at der herved lægges for stramme bånd på landbrugets bevægelsesfrihed. Jeg vil i denne forbindelse gerne betone, at bopælskravet ikke er rettet mod danske landmænd, men tværtimod har til formål at forbeholde landbrugsjorden for danske landmænd. Om noget stavnsbånd i den forstand, at ejeren af en landbrugsejendom ikke frit kan afhænde sin ejendom og erhverve en anden, er der naturligvis ikke tale. Således som bopælskravet er formuleret i lovforslaget, opfyldes det formentlig af enhver landmand, der driver landbrug som hovederhverv. Ifølge en af det statistiske departement i 1960 foretagne undersøgelser er der kun ca. 7.600 landbrugsejendomme her i landet, hvor ejeren ikke har bopæl på ejendommen. Af disse ejendomme

ejes ca. 1.500 af staten, en kommune eller et selskab m. v., og godt 2.600 ejendomme ejes af folk fra andre erhverv. Kun for ca. 3.500 ejendomme, der ejes af selvstændige landbrugere, gælder det, at ejeren ikke havde bopæl på ejendommen. I langt de fleste af disse tilfælde må det antages, at ejeren opfylder bopælskravet derved, at han har bopæl på en anden ham tilhørende ejendom.

Jeg vil gerne understrege, at bopælskravet først får virkning med hensyn til fremtidige erhvervelser og således ikke rammer de nuværende ejere af landbrugsejendomme, samt at bopælskravet ikke finder anvendelse med hensyn til erhvervelse, der finder sted ved arv eller ved overdragelse fra nære pårørende. Der vil i øvrigt efter lovforslaget kunne dispenseres fra så vel bopælskravet som forbuddet mod erhvervelse af mere end 2 landbrugsejendomme.

Med hensyn til selskabers og sammenslutningers erhvervelse af landbrugsejendomme foreslås de nuværende bestemmelser i loven af 1957 om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord skærpet, således at der i alle tilfælde kræves tilladelse til sådanne erhvervelser. Formålet med de skærpede bestemmelser er i højere grad, end det er muligt ved hjælp af de nugældende bestemmelser, at tilvejebringe mulighed for en effektiv kontrol med selskabers køb af landbrugsjord, således at det kan tilgodeses, at selskabers køb af landbrugsjord ikke tager et for stort omfang hverken i almindelighed eller på særlige områder i særdeleshed.

Det forudsættes, at der ligesom hidtil under særlige omstændigheder kan meddeles tilladelse til, at selskaber og sammenslutninger erhverver landbrugsjord til landbrugsmæssig anvendelse, således navnlig til forsøgs-, forsknings- eller undervisningsformål, ligesom det forudsættes, at der ved lovens administration tages hensyn til at lette overgangen af landbrugsjord til andre samfundsmæssigt nødvendige formål, hvor sådan ændret anvendelse findes forsvarlig og hensigtsmæssig.